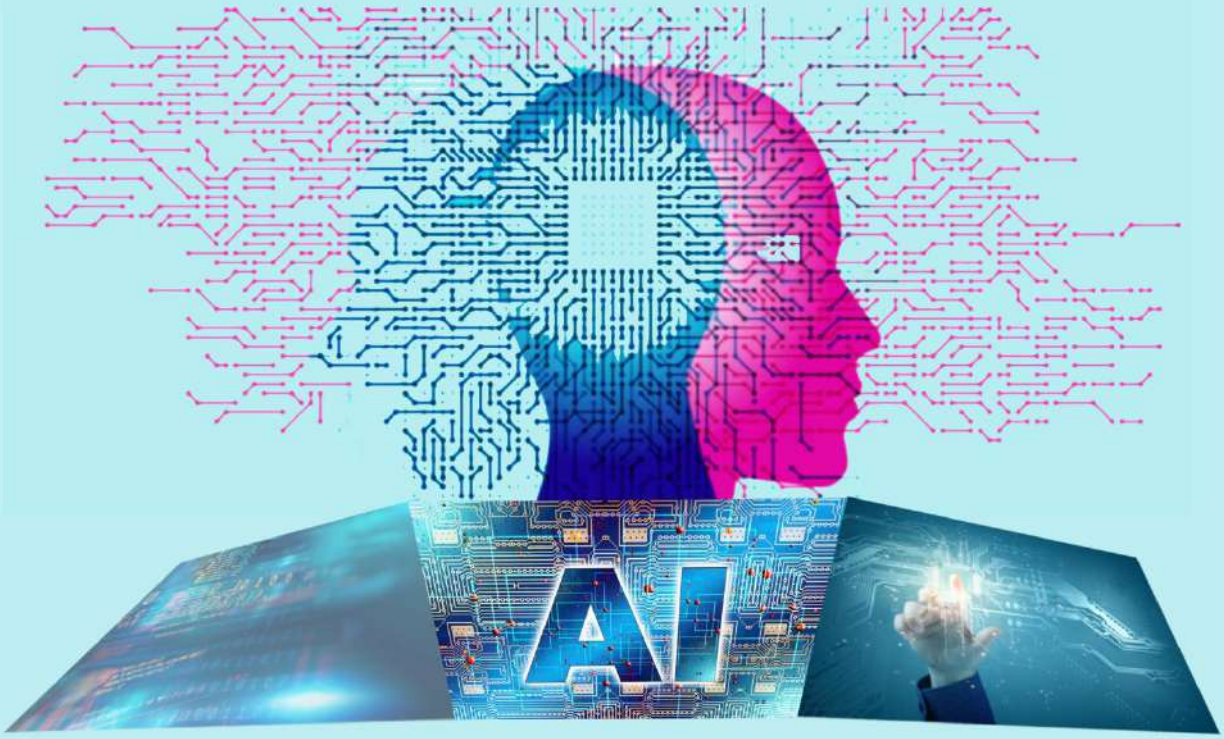
INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE ON ALGORITHMS AND CURRENT PROBLEMS OF PROGRAMMING

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ АЛГОРИТМЫ И АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПРОГРАММИРОВАНИЯ

ALGORITMLAR VA DASTURLASHNING MUAMMOLARI MAVZUSIDAGI XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN

19-20 may 2023-yil

Qarshi 2023 yil

O’ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

QARSHI DAVLAT UNIVERSITETI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE ON ALGORITHMS AND CURRENT PROBLEMS OF PROGRAMMING

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ АЛГОРИТМЫ И АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПРОГРАММИРОВАНИЯ

ALGORITMLAR VA DASTURLASHNING DOLZARB MUAMMOLARI

MAVZUSIDAGI XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN

19-20 may 2023-yil

Qarshi – 2023

Algoritmlar va dasturlashning dolzarb muammolari. Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to'plami. 2023 yil 19-20 may. Qarshi. Qarshi davlat universiteti. – 2023. – 700 bet.

Ushbu to'plamda "Algoritmlar va dasturlashning dolzarb muammolari" mavzusidagi Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman ishtirokchilarining maqolalari keltirilgan. Konferensiya ishida sohalarda kompyuterli modellashtirish va dasturashning dolzarb muammolari, ijtimoiy-iqtisodiy sohalarda algoritmlar va dasturlash texnologiyalaridan foydalanishning dolzarb muammolari, raqamli ta'lim vositalarini yaratishda dasturlashning zamonaviy tendensiyalari, uzluksiz ta'lim tizimini rivojlantirishda algoritmlar va dasturlash muammolari va ularning istqibollari kabi sohalardagi maqolalar o'rin olgan.

To'plam axborot tizimlari, informatikaning nazariy asoslari, matematika va axborot texnologiyalari sohasi mutaxassislari, professor-o'qituvchilar, ilmiy tadqiqotchilar, doktorantlar, magistrlar va talabalar uchun mo'ljallangan.

Tahririyat kengashi:

professor Xolmurodov A.E.
professor Mo'minov B.B.
professor Lutfullayev M.H.
professor Abdullayeva B.S.
professor v.b. Kayumova N.A.
professor v.b. Karimov Q.M.
dotsent Rudikova L.V.
dotsent Eshqorayeva N.G'.
dotsent Kadan A.M.

Mas'ul muharrir

professor v.b. N.A.Kayumovaning umumiy tahriri ostida

Maqolalarda keltirilgan ma'lumotlarning haqqoniyligi uchun mualliflar mas'uldir.

© Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to'plami, 2023 yil
© ojs.qarshidu.uz

составляющей школьного учебника должно соответствовать возможностям проводить необходимые опыты в школе. Критерий соответствия государственным образовательным и международным стандартам[5].

Список использованной литературы

1. Ибрагимова Н.А. (2020). Методы обработки поверхности объектов под управлением лазерного луча. Символ науки, (3), 11-13.

2. Ибрагимов, З. З., & Ибрагимова, Н. А. (2021). Создание лазерного фотограмметрического сканера с дополнительным геометрическим порядком. *Экономика и социум*, (11-1 (90)), 1032-1035.

3. Ибрагимов, З. З., & Ибрагимова, Н. А. (2021). Платформа moodle-необходимый инструмент для преподавателей. *Экономика и социум*, (11-1 (90)), 1040-1043.

4. Бегматова Н.З.Кизи. (2020). Загрязнение и охрана окружающей среды. Причины и последствия. Символ науки, (6), 19-21.

5. Бурлиев, А. У., & Рашидова, Р. Методы обучения с использованием интерактивной и компьютерной технологий. *Uzacademia*, 43.

HAYOT DAVOMIDA O‘QISH TAMOYILIGA ASOSLANGAN PEDAGOGLARNING UZLUKSIZ KASBIY MALAKA OSHIRISH TIZIMINING JORIY ETILISHI: TAHLILLAR, MULOHAZALAR VA YECHIMLAR

Elyor Alkarov Maxmudovich
Raqamli ta’lim texnologiyalarini takomillashtirish ilmiy-tadqiqot bo‘limi boshlig‘i
mralkarov@gmail.com
Otamurodov Golibjon Ruzimurodovich
Raqamli ta’lim texnologiyalarini takomillashtirish ilmiy-tadqiqot bo‘limi yetakchi ilmiy xodimi
foniy_02_03@mail.ru
Bakhodir Khurammov Sapparovich
Raqamli ta’lim texnologiyalarini takomillashtirish ilmiy-tadqiqot bo‘limi katta ilmiy xodimi
bbbxurramov@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada rivojlangan mamlakatlarning pedagog xodimlari malaka oshirish tizimining o‘ziga xos xususiyatlari, mazmuni va tashkiliy shakllari bilan bog‘liq masalalar tahlil etilgan. Shu bilan birga bugungi kunda mamlakatimizda o‘qituvchilarning davriylikka asoslangan malaka oshirish tizimidan voz kechib, uzluksiz malaka oshirish tizimi joriy etilganligi borasida ma’lumotlar berilgan.

Kalit so‘zlar: Zamonaviy ta’lim, malaka oshirish tizimi, uzluksiz kasbiy rivojlanish, maktab ta’limi, o‘qituvchining kasbiy tayyorgarligi.

Abstract. At the same time, today in our country, having abandoned the system of periodic teacher training, information is provided on the introduction of a system of lifelong learning.

Key words: Modern education, training system, continuous professional development, school education, teacher's professional training.

Аннотация. В то же время сегодня в нашей стране, отказавшись от системы периодического обучения учителей, приведена информация о внедрении системы непрерывного обучения.

Ключевые слова: Современное образование, система повышения квалификации, непрерывное профессиональное развитие, школьное образование,

- malaka oshirishni boshlashdan oldin kasbiy kompetensiyalar bo‘yicha diagnostikadan o‘tish;
- diagnostika natijalariga asosan individual kasbiy rivojlanish traektoriyasining shakllanishi;
- individual traektoriyaga asosan platforma tomonidan ehtiyojga asoslangan kurslarning taklif etilishi;
- har bir kursdagi alohida mavzu bo‘yicha videodars, taqdimot, adabiyotlar mavjudligi;
- har bir mavzudan keyin o‘zlashtirish darajasini aniqlash imkoniyati (agarda tinglovchi ma’lum mavzuni o‘zlashtirishi past bo‘lsa keyingi mavzular ochilmaydi va qayta o‘zlashtirish imkoniyati beriladi);
- rahbar va mutaxassislar kamida 30 soat (15 kredit), pedagoglar 36 soat (18 kredit) malaka oshirishdan o‘tgandan keyin malaka oshirganlik to‘g‘risidagi elektron sertifikat;
- har bir tinglovchining natijalaridan kelib chiqib shaxsiy portfoliosi shakllanishi;
- muqobil malaka oshirish shakllaridan foydalanish uchun muayyan kredit to‘plash imkoniyati;
- malaka oshirish davrida turli vebinarlarda cheklanmagan vaqtda cheklanmagan sondagi tinglovchilar ishtirok etishi (bunda tinglovchi onlayn vebinarda ishtirok etmasa vebinarning arxivini ko‘rishi mumkin);
- vebinarlar o‘tkazish paytida turli onlayn so‘rovnomalar o‘tkazish imkoniyati;
- yaratilgan kurslar sifatini baholash (5 balli tizimda);
- tinglovchilar va tyutorlar o‘rtasida o‘zaro muloqot qilish va fayl almashish;
- tinglovchilar tomonidan o‘zlarining mualliflik kurslarini joylashtirish va boshqa tinglovchilarga o‘rtoqlashish;
- malaka oshirish tizimini yanada rivojlantirish va sifat darajasini oshirish maqsadida monitoring tizimi, ya’ni respublika, hudud, maktab direktori, fan metodisti o‘zlarining pedagoglarini bilim va ko‘nikmalarnini monitoring qilish va kerakli ko‘rsatmalar berish imkoniyati mavjudligi;
- kurs kontentlarini yanada rivojlantirish maqsadida har bir kursda individual so‘rovnoma va baholash tizimining mavjudligi hamda qulayligi xalq ta’limi tizimida “Uzluksiz kasbiy ta’lim” elektron platformasida onlayn malaka oshirmoqchi bo‘lgan talabgorlar ko‘paymoqda va yaqin kelajakda bu sohada yanada ko‘proq yutuqlarga erishamiz.

“Uzluksiz kasbiy ta’lim” elektron platformasi innovatsion ish, bu kichik bir qadam, ammo u rivojlanishda davom etadigan butunlay yangi ilmiy yo‘nalishni ochdi. Umid qilamizki, 3-5-yil ichida “Uzluksiz kasbiy ta’lim” elektron platformasida onlayn malaka oshirish orqali XXI asr ko‘nikmalarini o‘rgatishning yangi yondashuvlari hozirgilaridan samaraliroq tarzda xalq ta’limi tizimida ijobiy natijalarda aks etadi.

O‘qituvchilar nega malaka oshirishlari kerak?

Rotterdamlik Erazm bundan 500 yil oldin “o‘rganishdagi biinchi qadam o‘qituvchiga bo‘lgan munosabatdan boshlanadi”, “o‘quvchilar yaxshi ko‘rgan ustozlarida yaxshiroq o‘qishadi”, deb yozgan. Zamondoshimiz avstraliyalik professor, “Make Learning Visible” nomli mashhur kitob muallifi Jon Xetti 800 xil xalqaro tadqiqotlar tahlili asosida o‘quvchilarning muvaffaqiyatini na sinfdagi bolalar soni, na sinf xonalarining jihozlanishi, na dars davomiyligi aniqlaydi, uni aniqlovchi asosiy omil o‘qituvchidir degan xulosaga keladi.

O‘qituvchining vazifasi bolada uning hayotiy energiyasi, bilimli bo‘lish, bilimlarini o‘ziga moslashtirish va qo‘llash istagini qo‘llab-quvvatlashdir.

O‘quvchida o‘qish, o‘rganish istagi majburan shakllantirilmaydi, faqat o‘qituvchisining unga bo‘lgan ishonchini his qilganda uyg‘onadi. Yangi bilimlarni o‘zlashtirishga bo‘lgan

qiziqish faqat shaxsiy misol bilan ifodalanadi va o‘quvchilar o‘qituvchining o‘zi ularga o‘qitilayotgan fanni yaxshi ko‘rishini shubhasiz his qilishadi.

Malaka oshirish kurslarida o‘qishning bir qancha sabablari bo‘lishi mumkin, ammo ularni shartli ravishda ikki guruhga bo‘lamiz:

Ichki sabablar. O‘qituvchi o‘z malakasi darajasidan qoniqmagan va o‘zi o‘qitayotgan fanni o‘quvchilarga yetkazib berishda mahorat va ko‘nikmalar yetishmasligini his qilganida.

Tashqi sabablar. Ko‘pincha maktabda o‘qituvchidan malaka oshirish sertifikati talab qilinadi, shunda u o‘z lavozimini saqlab qolishi yoki lavozimga ko‘tarilishi uchun malaka oshirish kursida o‘qishga keladi.

Ammo shuni ta’kidlash kerakki, ko‘pincha o‘qituvchilar malaka oshirish kurslariga majburan kelishadi, ularga mustaqil ravishda boradiganlar afsuski ko‘p emas.

Xodimlarning malakasini oshirishning alohida ahamiyatga ega bo‘lgan to‘rtta asosiy sababi mavjud:

- Axborot asri - tez texnologik o‘zgarishlar.
- Mehnatga bo‘lgan talablarning o‘zgarishi.
- Ko‘nikmalarning yetishmasligi.
- Doimiy tashkiliy o‘zgarishlar.

Dunyo juda tez rivojlanmoqda, shuning uchun zamonaviy insonning eng muhim ko‘nikmalaridan biri bu hayot davomida ta’lim olish qobiliyatidir. Uning asoslari maktabda qo‘yiladi va o‘qituvchi bu nuqtai nazardan bolalar uchun eng muhim namunadir, chunki o‘qituvchi qanday o‘rganishni o‘rgatadi.

Malaka oshirish o‘qituvchining zamonaviy gadjetlardan foydalanish, sinfdagi faoliyatni boshqarish, nizolarni oqilona va adolatli hal qilish mahorati kabi kompetensiyalarini rivojlantiradi. Bularning barchasini o‘qituvchilar uchun tashkil etiladigan malaka oshirishning an’anaviy, masofaviy, dual shuningdek eng zamonaviy va dolzarb bo‘lgan onlayn shakllarida o‘rganish imkoniyatiga ega.

Xulosa o‘rnida shuni aytish mumkinki, pedagogning o‘z kasbiy kompetentligini rivojlantirib borishi, o‘z mutaxassisligi bo‘yicha malakasini doimiy oshirib, jahon tajribasi va ilm-fan yangiliklaridan muntazam ravishda xabardor bo‘lib borishida bugungi kunda jahon ta’lim sohasida keng muvaffaqiyat bilan faoliyat ko‘rsatib kelayotgan onlayn ta’lim olish tizimi yordamga keladi. Ana shu omillarni hisobga olgan holda, respublikamizning xalq ta’limi tizimida ham onlayn ta’limni tashkil etish maqsadga muvofiqdir. Bu ishda jahon tajribasi albatta qo‘l keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi (2017 yil 7 fevral) Farmoni // http://lex.uz/paGES/getpage.

2. O‘ktam Umurzoqov, Ta’lim tizimi islohotlari O‘zbekistonda yangi Uyg‘onish davri poydevorini yaratadi. https://xs.uz/uzkr/post/talim-tizimi-islohotlari-ozbekistonda-yangi-ujgonish-davri-pojdevorini-yaratadi

3. Аймукатов А.Т., Yескалиева С.Б, Система повышения квалификации педагогов: от традиции к инновациям./ Актобе, 2019./ https://anyflip.com/frooq/tdlq/basic

4. King M.B. and Newman F.M. (2001) Building school capacity through professional development: conceptual and empirical considerations. International Journal of Educational Management, 15(2)p87-93.

5. A.Radjiev, F.Karimov va boshqalar “Uzluksiz kasbiy ta’lim” maxsus elektron platformasi xalq ta’limi xodimlarini uzluksiz kasbiy kompetentligini rivojlantirish tizimi, Toshkent-2021.

6. Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 29.12.2017 й., 09/18/1026/0497-сон (http://lex.uz/docs/3481190?ONDATE=29.12.2017%2000)

Индиаминов Р.Ш., Абдуллаев А., Шодмонов Ж., Холжигитов С.М. Математическое моделирование магнитоупругого деформирование нефферромагнитных токопроводящих оболочек в магнитном поле 447

Khairullaev U.B., Skopin I.N. Инструментальная поддержка деятельности менеджмента программных проектов: информационная среда развития проектов 450

D.H.Mukhiddinov D.H. Instrumental support for the software project manager's activities 453

Oqnazarov T.J. iSpring Quizmaker dasturi yordamida test turlarini yaratish 456

Жалолова П.М., Ҳамраева Р., Хўжақулов А. Жисмоний имкониятлари чекланганлар таълимига оид дастурий ишланмалар яратишда рақамли технологияларни қўллаш методикаси 459

Бегматова Н.З. Применение информационных технологий в химическом образовании в средней школе 462

Alkarov E.M., Otamurodov G.R., Khurammov B.S. Hayot davomida o‘qish tamoyiliga asoslangan pedagoglarning uzluksiz kasbiy malaka oshirish tizimining joriy etilishi: tahlillar, mulohazalar va yechimlar 465

Hasanov U.J. Talabalarda axborot-texnologik kompetentligini rivojlantirishda axborot texnologiyalarining imkoniyatlari 470

Ibragimova Z. Bo‘lajak o‘qituvchilarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirishda dasturlash texnologiyasi 473

Юлдошев И.А., Юлдашев М.К. Талабаларнинг мустақил ижодкорлигини оширишда web технологиялардан фойдаланиш 475

Razzoqov D.N., Razzoqov I.D. Fizika darslarida AKTdan foydalanish imkoniyatlari 478

Суропов Б. М. Таълимда дастурий пакетлардан фойдаланиш 480

Xayriddinov A.B., Xudoyqulova Z.Y. Tuproq osti issiqli akkumulyatorli quyosh va geothermal energiyadan foydalanib isitiladigan issiqxonaning matematik modeli 482

Norov A.M., Tog‘ayev I.B. Grafema-fonema transformatsiyasida transkripsiya muammosi 486

Ishmuradova G.I., Mirzayeva G.M. Do‘ppi tikish texnologiyasi mavzusini o‘qitishda AJII (Amaliyotda Jamoaviy Ijodiy Ishlar) texnologiyasidan foydalanish 489

Norov A.M., Safarov L.S. Ta’limda text mining texnologiyasi va undan samarali foydalanish 492

Kuralov B.A. Use of national characteristics in teaching algorithm and programming in the computer course of a general education school in the development of the continuous education system 494

Шукуров Г.Н., Семенко Р.Е. Конструирование численного алгоритма для нахождения ЭГД течений пуазейлевского типа несжимаемой полимерной жидкости 496

Хошимова Ч.С., Каримова Д.К., Джураева Ш.Т., Абляметов С. IT-технологии как необходимый компонент системы образования 500

Yuldoshev I.A., Yaxshiyev G‘.O. Ijarada yashovchi talabalarning geoinformatsion tizimini yaratish masalalari 503

Хошимова Ч.С., Каримова Д.К., Джураева Ш.Т., Фахриддинов Ш. Адаптивная система дистанционного обучения программированию 505

Dadenova G.K. Algoritmik tafakkurni rivojlantirish vositasi sifatida Scratch dasturlash muhitidan foydalanish 508